

SIKKERHEDSDATABLAD

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn

Kalkstensfjerner

Produkt nr.

-

REACH registreringsnummer

Ikke anvendelig

Andre produktidentifikatorer

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen

Afkalkning af amaturer, filtre, håndvaske, fliser m.m.

Den fulde ordlyd af evt. nævnte identificerede anvendelseskategorier findes i punkt 16.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse

Matas A/S

Rørmosevej 1

Postboks 222

DK-3450 Allerød

Tlf.: +45 48 16 55 55

Fax: +45 48 16 56 00

WWW.matas.dk**Kontaktperson**

-

E-mail

info@matas.dk

SDS udarbejdet den

20-11-2012

SDS Version

1.0

1.4. Nødtelefon

Kontakt Giftlinien på tlf.nr.: 82 12 12 12 (åbent 24 timer i døgnet). Se punkt 4 om førstehjælp.

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

EU (67/548 eller 1999/45): Produktet skal ikke klassificeres efter Miljøministeriets regler for klassificering og mærkning.

CLP (1272/2008): Eye Irrit. 2; H319

Ordlyd af R- og H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

2.2. Mærkningselementer

Farepiktogram**Signalord**

Advarsel!

Udarbejdet på baggrund af EU forordningen 1907/2006 (REACH)

Risiko m.v.

Forårsager alvorlig øjenirritation. (H319)

Oplysningspligtige indholdsstoffer

	Generelt	Opbevares utilgængeligt for børn. (P102)
	Forebyggelse	Bær øjenbeskyttelse. (P280)
Sikkerhed	Reaktion	Ved vedvarende øjenirritation: Søg lægehjælp. (P337+P313) VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. (P305+P351+P338)
	Opbevaring	-
	Bortskaffelse	-

2.3. Andre farer

Produktet indeholder organisk opløsningsmiddel. Gentagen eksponering af organiske opløsningsmidler kan give skader på nervesystemet og indre organer som fx lever, nyrer.

Anden mærkning

Deklaration i henhold til EU Forordning nr. 648/2004:

Under 5%:

Fosfater

Nonioniske overfladeaktive stoffer

Kationiske overfladeaktive stoffer

Andet

-

VOC

-

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1/3.2. Stoffer

NAVN:	citronsyre
IDENTIFIKATIONSNUMRE:	CAS-nr: 77-92-9 EF-nr: 201-069-1 Index-nr: 649-129-00-X
INDHOLD:	5-10%
DSD KLASSIFICERING:	Xi;R36
CLP KLASSIFICERING:	Eye Irrit. 2 H319
NAVN:	orthophosphorsyre
IDENTIFIKATIONSNUMRE:	CAS-nr: 7664-38-2 EF-nr: 231-633-2 Index-nr: 015-011-00-6
INDHOLD:	1-3%
DSD KLASSIFICERING:	C; R34
CLP KLASSIFICERING:	Skin Corr. 1B H314
NAVN:	propan-2-ol
IDENTIFIKATIONSNUMRE:	CAS-nr: 67-63-0 EF-nr: 200-661-7 Index-nr: 603-117-00-0
INDHOLD:	1-3%
DSD KLASSIFICERING:	F; R11 Xi; R36 R67
CLP KLASSIFICERING:	Flam. Liq. 2, Eye Irrit. 2, STOT SE 3 H225, H319, H336
NOTE:	S
NAVN:	Poly(oxy-1,2-ethanediyl),a-isodecyl-w-hydroxy-
IDENTIFIKATIONSNUMRE:	CAS-nr: 61827-42-7
INDHOLD:	1-3%
DSD KLASSIFICERING:	Xn;R22 Xi;R41
CLP KLASSIFICERING:	Acute Tox. 4, Eye Dam. 1 H302, H318

(* Den fulde ordlyd af H/R-sætningerne findes i punkt 16. Arbejdshygieniske grænseværdier er nævnt i punkt 8, såfremt de er tilgængelige.

S = Organisk opløsningsmiddel.

Andre oplysninger

Offentlig liste over indholdsstoffer ifølge forordning om vaske- og rengøringsmidler 2004/648/EF:

Vand 7732-85-1

CITRIC ACID 77-92-9

PHOSPHORIC ACID 7664-38-2

Poly(oxy-1,2-ethanediyl),a-isodecyl-w-hydroxy- 61827-42-7

ISOPROPYL ALCOHOL 67-63-0

BENZALKONIUM CHLORIDE 68424-85-1

TRIETHANOLAMINE 102-71-6

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelt

Ved uheld: Kontakt læge eller skadestue - medbring etiketten eller dette sikkerhedsdatablad. Lægen kan rette henvendelse til Arbejds- og miljømedicinsk klinik, Bispebjerg Hospital, tlf. 35 31 60 60. Ved vedvarende symptomer eller ved tvivl om den tilskadekomnes tilstand skal der søges lægehjælp. Giv aldrig en bevidstløs person vand eller lignende.

Indånding

Bring den tilskadekomne ud i frisk luft. Sørg for at den tilskadekomne er under opsyn. Forebyg chok ved at holde den tilskadekomne varm og i ro. Giv kunstigt åndedræt hvis åndedrættet ophører. Ved bevidstløshed; anbring den tilskadekomne i aflåst sideleje. Tilkald ambulance.

Hudkontakt

Forurenede tøj og sko fjernes straks. Hud, der har været i kontakt med materialet vaskes grundigt med vand og sæbe. Hudrensemiddel kan anvendes. Brug IKKE opløsningsmidler eller fortyndere.

Øjenkontakt

Fjern evt. kontaktlinser. Skyl straks øjnene med rigelige mængder vand (20-30 °C) indtil irritationen ophører og mindst i 15 minutter. Sørg for at skylle under øvre og nedre øjenlåg. Søg straks lægehjælp.

Indtagelse

Giv personen rigeligt at drikke og personen under opsyn. Ved ildebefindende: Kontakt omgående læge og medbring dette sikkerhedsdatablad eller etiketten fra produktet.

Fremkalde ikke opkastning, medmindre lægen anbefaler det. Sænk hovedet, således at evt. opkast ikke vil løbe tilbage i munden og halsen.

Forbrænding

Skyl med rigelige mængder vand indtil smerten ophører og fortsæt derefter i 30 min.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Neurotoksiske virkninger: Produktet indeholder opløsningsmiddel, som kan have effekt på nervesystemet. Symptomer på neurotoxicitet kan være; appetittab, hovedpine, svimmelhed, susen for ørene, prikkende følelser i huden, kuldsværhed, kramper, koncentrationsbesvær, træthed mv. Gentagen eksponering for opløsningsmidler kan resultere i, at hudens naturlige fedtlag nedbrydes. Huden vil derefter være mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.

Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjenkontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Ved vedvarende øjenirritation: Søg lægehjælp.

Oplysning til lægen

Medbring dette sikkerhedsdatablad.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Anbefalet: alkoholbestandigt skum, kulsyre, pulvere, vandtåge.

Vandstråle bør ikke anvendes, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Hvis produktet udsættes for høje temperaturer, fx i tilfælde af brand, kan der dannes farlige nedbrydningsprodukter. Disse er: Carbonoxider. Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare. Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr. Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Lad ikke vand fra brandslukning løbe ud i kloakker og vandløb.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Normal indsatsbeklædning og fuld åndedrætsbeskyttelse. Ved direkte kontakt med kemikaliet kan indsatsleder kontakte kemikalieberedskabsvagten på telefon 45 90 60 00 (åbent 24 timer i døgnet), med henblik på yderligere rådgivning.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Ingen særlige krav.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Ingen særlige krav.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Brug sand, kattegrus, savsmuld eller universalbindemiddel til opsamling af væsker. Rengøring foretages for så vidt muligt med rengøringsmidler. Opløsningsmidler bør undgås.

6.4. Henvisning til andre punkter

Se afsnittet "Forhold vedrørende bortskaffelse" om håndtering af affald. Se afsnittet om "Eksponeringskontrol/personlige værnemidler" for beskyttelsesforanstaltninger.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Rygning, indtagelse af mad og drikke er ikke tilladt i arbejdslokaler. Se afsnittet "Eksponeringskontrol/personlige værnemidler" for oplysning om personlig beskyttelse.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevares altid i beholdere af samme materiale som den originale. Åbnet emballage skal lukkes omhyggeligt og opbevares oprejst for at forebygge lækage. Produktet er ikke kategoriseret som brandfarligt

Lagertemperatur

Køligt og frostfrit

7.3. Særlige anvendelser

Produktet bør kun bruges til anvendelser beskrevet i punkt 1.2.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier

propan-2-ol (AT, (2005))
Grænseværdi: 200 ppm | 490 mg/m³

orthophosphorsyre (AT, (<1994))
Grænseværdi: - ppm | 1 mg/m³
Anm: E (E = Stoffet har en EF-grænseværdi.)

DNEL / PNEC

DNEL (orthophosphorsyre): 2,92 mg/m³ - Exposure: Inhalation - Duration: long term - local effects - Remarks: Workers
DNEL (orthophosphorsyre): 0,73 mg/m³ - Exposure: Inhalation - Duration: long term - local effects - Remarks: General population
DNEL (propan-2-ol): 89 mg/m³ - Exposure: Inhalation - Duration: Long term - Remarks: General population
DNEL (propan-2-ol): 26 mg/kg - Exposure: Oral - Duration: Long term - Remarks: General population
DNEL (propan-2-ol): 888 mg/kg - Exposure: Dermal - Duration: Long term - Remarks: Workers
DNEL (propan-2-ol): 500 mg/m³ - Exposure: Inhalation - Duration: Long term - Remarks: Workers
DNEL (propan-2-ol): 319 mg/kg - Exposure: Dermal - Duration: Long term - Remarks: General population

PNEC (citronsyre): 0,44 mg/L - Exposure: Water - Duration: Single - Remarks: Fresh water
PNEC (citronsyre): 0,044 mg/L - Exposure: Water - Duration: Single - Remarks: Marine water
PNEC (citronsyre): 33,1 mg/kg - Exposure: Soil - Duration: Single
PNEC (propan-2-ol): 140,9 mg/L - Exposure: Water - Duration: Single - Remarks: Fresh water
PNEC (propan-2-ol): 140,9 mg/L - Exposure: Water - Duration: Single - Remarks: Marine water
PNEC (propan-2-ol): 28 mg/kg - Exposure: Soil - Duration: Single

8.2. Eksponeringskontrol

Overholdelse af de angivne grænseværdier bør kontrolleres regelmæssigt. Se evt. At-vejledning D.7.1, Maj 2001

Udarbejdet på baggrund af EU forordningen 1907/2006 (REACH)

Generelle forholdsregler

Rygning, indtagelse af mad og drikke samt opbevaring af tobak, mad og drikkevarer er ikke tilladt i arbejdslokalet.

Eksponeringsscenerier

Der findes ikke et eksponerings scenario til dette produkt.

Eksponeringsgrænse

Erhvervsmæssige brugere er omfattet af arbejdsmiljølovgivningens regler om maksimumkoncentrationer for eksponering. Se arbejdshygiejniske grænseværdier ovenfor.

Tekniske tiltag

Luftbårne gas- og støvkonzentrationer skal holdes lavest muligt og under de pågældende grænseværdier (se ovenfor). Brug evt. punktudsugning såfremt almindelig luftgennemstømning i arbejdslokalet ikke er tilstrækkeligt. Sørg for synlig skiltning af øjenskyller og nødbruser.

Hygiejniske foranstaltninger

Ved hver pause i brug af produktet og ved arbejdets ophør skal eksponerede områder af kroppen afvaskes. Vask altid hænder, underarme og ansigt.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Ingen særlige krav.

Personligt værneudstyr



Generelt

Såfremt arbejdsprocessen er omfattet af bekendtgørelsen om arbejde med kodenumererede produkter (Arbejdstilsynets Bekendtgørelse nr. 302/1993), skal værnemidler vælges i overensstemmelse hermed. Se evt. produktets kodenummer i afsnittet om 'Fareidentifikation'.

Luftvejene

Anbefalet: Kombinationsfilter A2P2, Klasse 2, Brun/hvid

Hud og krop

Særligt arbejdstøj bør anvendes.

Hænder

Anbefalet: Nitrilgummi

Øjne

Brug ansigtssvævn. Alternativt kan beskyttelsesbriller med sideskjold benyttes.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Fysisk tilstand	Farve	Lugt	pH	Viskositet	Massefylde (g/cm ³)
Flydende	Farveløs	-	-	-	1,0

Tilstandsændring og dampe

Smeltepunkt (°C)	Kogepunkt (°C)	Damptryk (mm Hg)
-	-	-

Data for brand- og eksplosionsfare

Flammepunkt (°C)	Antændelighed (°C)	Selvantændelighed (°C)
-	-	-
Eksplosionsgrænser (Vol %)	Oxiderende egenskaber	
-	-	

Opløselighed

Opløselighed i vand	n-octanol/vand koefficient
Opløselig	-

9.2. Andre oplysninger

Opløselighed i fedt	Andet
-	N/A

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Ingen data

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt under de betingelser, som er angivet i afsnittet "Håndtering og opbevaring".

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen særlige

10.4. Forhold, der skal undgås

Må ikke udsættes for opvarmning (fx solbestråling), da overtryk kan udvikles.

10.5. Materialer, der skal undgås

Stærke syrer, stærke baser, stærke oxidationsmidler og stærke reduktionsmidler

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Produktet nedbrydes ikke ved brug til anvendelser angivet i sektion 1.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet

Substans	Art	Test	Eksponeringsvej	Resultat
citronsyre	Rat	LD50	Oral	5400 mg/kg
citronsyre	Rat	LD50	Dermal	>2000 mg/kg
orthophosphorsyre	Rat	LD50	Oral	1,7 mL/100 g BW
orthophosphorsyre	Rat	LC50	Inhalation	1217 mg/m ³ (1h)
orthophosphorsyre	Rabbit	LD50	Dermal	2740 mg/kg
propan-2-ol	Rat	LD50	Oral	5,84 g/kg
propan-2-ol	Rat	LC50	Inhalation	>10000 ppm/6 h
propan-2-ol	Rabbit	LD50	Dermal	16,4 mL/kg

Langtidsvirkninger

Neurotoxiske virkninger: Produktet indeholder opløsningsmiddel, som kan have effekt på nervesystemet. Symptomer på neurotoxicitet kan være; appetittab, hovedpine, svimmelhed, susen for ørene, prikkende følelser i huden, kuldkæthed, kramper, koncentrationsbesvær, træthed mv. Gentagen eksponering for opløsningsmidler kan resultere i, at hudens naturlige fedtlag nedbrydes. Huden vil derefter være mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.

Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjenkontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Substans	Art	Test	Testens varighed	Resultat
citronsyre	Daphnia	EC50	24 h	1535 mg/L
citronsyre	Fish	LC50	96 h	>100 mg/L
orthophosphorsyre	Daphnia	EC50	48 h	>100 mg/L
orthophosphorsyre	Algae	EC50	72 h	>100 mg/L
propan-2-ol	Algae	EC50	24 h	>1000000 ug/L
propan-2-ol	Daphnia	EC50	24 h	>10000 mg/L
propan-2-ol	Fish	LC50	96 h	10000 mg/L

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
citronsyre		Ingen data	Ingen data
orthophosphorsyre	Ja	Ingen data	Ingen data
propan-2-ol		Ingen data	Ingen data

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow	BCF
citronsyre	Nej	-1,64	Ingen data
orthophosphorsyre	Nej	Ingen data	Ingen data
propan-2-ol	Nej	0,05	Ingen data

12.4. Mobilitet i jord

citronsyre: Log Koc= -1,220316, Calculated from LogPow ().

propan-2-ol: Log Koc= 0,117995, Calculated from LogPow (High mobility potential.).

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Ingen data

12.6. Andre negative virkninger

Ingen særlige

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Produktet er omfattet af reglerne om farligt affald.

Affald

EAK-kode

20 01 29

Kemikalieaffaldsgruppe:

H

Særlig mærkning

-

Forurenet emballage

Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Ikke farligt gods i henhold til ADR, IMDG og IATA.

14.1 – 14.4

ADR/RID	UN-nummer	UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Transportfareklasse	Emballagegruppe	Bemærkninger		
IMDG/IATA	UN-no.	Proper Shipping Name	Class	PG*	EmS	MP**	Hazardous constituent

14.5. Miljøfarer

-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

-

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ingen data

(*) Packing group

(**) Marine pollutant

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Anvendelsesbegrænsninger

Produktet må ikke anvendes erhvervsmæssigt af unge under 18 år. Se Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde for evt. undtagelser.

Krav om særlig uddannelse

-

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Nej

PUNKT 16: Andre oplysninger**Kilder**

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre.
Bekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996 af lov om kemiske stoffer og produkter.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser).
Bekendtgørelse nr. 559 af 04/07/2002 om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde.
Miljøstyrelsens bekendtgørelse nr. 1049 af 27. oktober 2005 om begrænsning af VOC.
AT-Vejledning C.0.1 August 2007: Grænseværdier for stoffer og materialer.
EU forordningen 1907/2006 (REACH).
EU forordningen 1272/2008 (CLP).
Bekendtgørelse nr. 48 af 13/01/2010 om affald.
EU forordning 453/2010 (Opdatering til CLP).

Den fulde ordlyd af H/R-sætninger omtalt i afsnit 3

R11 - Meget brandfarlig.
R22 - Farlig ved indtagelse.
R34 - Ætsningsfare.
R36 - Irriterer øjnene.
R41 - Risiko for alvorlig øjenskade.
R67 - Dampe kan give sløvhed og svimmelhed.
H225 - Meget brandfarlig væske og damp.
H302 - Farlig ved indtagelse.
H314 - Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.
H318 - Forårsager alvorlig øjenskade.
H319 - Forårsager alvorlig øjenirritation.
H336 - Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

Den fulde ordlyd af identificerede anvendelser omtalt i punkt 1

-

Andre symboler omtalt i punkt 2

-

Andet

Det anbefales at udlevere dette sikkerhedsblad til den faktiske bruger af produktet. Den nævnte information kan ikke bruges som produktspecifikation.

Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i afsnit 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Ændringer i forhold til sidste væsentlige revision (første ciffer i SDS Version, se sektion 1) af dette sikkerhedsdatablad er markeret med en blå trekant.

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af

mediator.as, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: TS

Dato for sidste væsentlige ændring (Første ciffer i SDS version)

-

Dato for sidste mindre ændring (Sidste ciffer i SDS version)

-